

KUSTBON

TIDNING FÖR SVENSKARNA I ESTLAND

Sjunde årg. Nö 14	Prenumerationspris: Helt år Emk. 200:- 1/2 " " 100:- I Sverige: Helt år . . Kr. 4:- 1/2 " . . " 2:- I Finland: Helt år Fmk. 30:- 1/2 " " 15:-	Utkommer alla onsdagar	Annonspris: 2 mark per mm. I Sverige: 5 öre per mm. I Finland: 30 penni per mm. För annons, som införes 10 eller flere ggr räknas 20% rabatt.	9 april 1924
	Utgivare: Svenska Folkförbundet Redaktör: N. Bles Riddaregat. 9, Reval.			

Människan lever icke allenast av bröd.

Att ovanstående gäller även för Svensk-Estland bevisas till fullo av den mångfald av olika religiösa samfund, som finnas representerade inom våra snäva gränser. I detta anseende äro vi fullt jämförbara med vilket land som helst. Utom den församling, som gör anspråk på att kallas för „moderkyrka“, d. v. s. den Ev.-Lutherska församlingen, samt spillrorna av den en gång så stolt framtrampande „rättrogna och allenasaliggörande kyrkan“ finnas här frikyrkliga, baptister, adventister, pingstvännen, fribaptister, metodister. Härom vore väl ingenting ont att säga, ty „var och en må bli salig på sitt sätt“, sade redan den Store Fredrik, men vad som förefaller för åtminstone en kritisk utomstående betänkligt, är den stora striden om själarna, den att vinna procelyter. Det är en allas strid mot alla, ett dömande och fördömande. Och ändå skall både vägen och målet vara lika för alla!

Detta förhållande är just ingenting särskilt för våra bygder, överallt i världen pågår denna kamp,

som väl på sitt sätt skall befrämja det gemensamma, men under våra primitiva förhållanden antager denna strid dock rätt så primitiva former och motbjudande uttryck.

Undetecknad vill visst inte göra anspråk på att framkomma med något nytt, men må det ändå tillåtas en stilla undran över, huruvida nutidens kristna, de må nu tillhöra antingen det ena eller andra lägret, ändå icke ha mistat sin „sälta“. Och är icke det hemska världskriget ett bevis på att vår tids kristendom knappast bevarat „gudaktighetens sken“ för att icke tala om dess kraft.

Hur skulle icke världen gestaltat sig, om man mindre tvistade om rätt och orätt, mitt och ditt, och i stället mera beflitade sig om att i vardagslivets gärning praktisera Mästarens upphöjda lära! Hur skulle icke det andliga fältet sett ut, om på alla „gudstjänster“, möten och sammankomster predikades och lärdes och rådsloges om konsten att följa Mästaren i spåren! Om kristna ville tävla om och överträffa varandra i kärleksbevis, om var man sökte icke allenast sitt eget bästa utan även nästans, om man

en smula mätte sina göranden och låtanden med måttstocken „allt vad I viljen, att människorna skola göra Eder, det gören I och dem“! Det kunde ändå icke vara Jesu mening, att hans ord skulle förbli endast vackra ord. Nog var det meningen ändå, att det skulle bli gärningar, genomvävda av kärlek till Gud och nästan. Då skulle jorden blivit ett „Guds rike“, då skulle bönen „tillkomme Ditt rike“ blivit förverkligad.

På samma gång jag tror, att det nuvarande käbblet ej för till målet, endast drager skugga och vanheder över de kristna och kristendomen, så skall en gång den tiden komma då den store bedjarens ord om Guds rikets tillkomst få sin uppfyllelse. Mot denna ljusa framtid höjas redan nu många trötta ögon, sträckas domnade armar. Eder, som våga kalla sig för Mästarens „sannt troende“ efterföljare, eder tillhör det i första hand att bevisa, icke med ord utan gärningar, icke på söndagen utan i gråaste söckentliv, att tränga porten och smala vägen verkligen kunna passeras. Gör som den lilla hop kristna i Jerusalem, att även „hedningarna“ kunna intyga att kristendomen är

bättre än alla andra religioner. Ty, huru lång denna väg än är, huru oändligt högt målet, en gång skall detta Kanaan ändå hinnas, ökenvandringen taga slut, kristendomens träd överskugga hela jorden. Är inte tanken om det tusenåriga riket en aning till denna sälla tid, som en gång skall randas över vår nu så kalla och förvända värld?

En kättare.

Rickholtz.

(Ett par minnen från ett besök där).

Söndagen den 23 mars d. å. kan för Rickholtzbornas räkning vara värd ett omnämmande i Kustbon. Den dagen var det först och främst „prästsändar“, d. v. s. en av de 12 söndagar i året, då kyrkoherden från moderförsamlingen håller gudtjänst därborta i det lilla vackra kapellet — redan det gör dagen till en ovanlig mera högtidlig söndag — och för det andra stod det bröllop i Roslep. Nämnda bys rikaste och kanske också intelligentaste yngling Johannes Brunberg hade gift sig med en likaledes rik flicka Maria Dyrblom från Enby. Undertecknad var då för tillfället på några dagars besök därute bland de kära landsmännen. Naturligtvis styrde jag på söndagsmorgonen även mina steg till kapellet för att råka gamla bekanta och språka med dem en stund. Det var verkligen kärt att åter efter en längre tid få se de goda landsborna och resonera med dem om deras angelägenheter. Gudtjänsterna i kapellet i Rickholtz ha alltid varit en skön njutning för mig. Efter en längre tids bortvaro njuter man dessto mer. Templet fyllt till sista sittplats och även gångarna fyllda av stående andäktigt lysnande åhörare! En brokig skara av „nannar“, „dadar“, flickor och pojkar från Gamby, Höbring, Roslep, Bergsby och andra byar! Allt bekanta ansik-

ten, vart man än ser. Man stämmas till andakt av allt som försiggår inom denna lilla kyrkas väggar. Där sitta några „nannar“ med knäppta händer allvarliga men lycksaliga och lyssna vaggande till predikan. Så kommer psalmsången, som ljuder kraftigt och går till hjärtat. Ja, det är allt sköna minnen!

Samma dag jag var därborta, var det, som sagt, efter förrättad vigsel i kapellet bröllop i Roslep. Tillfälligtvis kom jag även att vara med där. Där gick det naturligtvis något lustigare till, men annars mycket städat. En glad överraskning var det för mig att få stifta bekantskap med intelligenta ynglingar från Rickholtz. Jag blev riktigt förvånad över upptäckten av så intelligent ungt folk. Och icke mindre förvånad och glad blev jag, då Roslep och Enby ungdomar gemensamt uppstämde „Du gamla, du fria“ ... samt „Modersmålets sång.“ Våra svenska fosterländska sånger äro kända även i Enby. Man ser, att vårt folk ändå gått framåt.

N. B.

Udrag ur Ormsö kommunalråds protokoll av den 10 mars 1924.

Kommunens andel i postmannens lön fastställdes till 1000 mk. pr månad. Vidare beslöts att avlöna kommunalhusets vaktmästare med 1000 mk. i månaden. Till biträdande kommunalsekreterare valdes Johan Alkvist från Hullo. (Sekreterare är Thomas Friberg, likalades infödd Ormsöbo, svensk.) Beslöts, att personskatten skall vara inbetald före den 1 sept. 1924. Efter denna tid inkräves skatten på laglig väg samt med 1°/_o tilläggsbetalning pr månad. (Personskatten 200 mk. pr man och 100 mk. pr kvinna.)

Lokomobilskatten fastställdes till 300 mk. pr hästkraft (ön har 10 lokomobile och 3 motordrivna tröskverk.)

Cykelskatten (200 mk. pr cykel) skall vara inbetald före 1 sept. 1924, efter denna tid inkräves dubbel skatt (ön har 60 cyklar).

Som kvarns katt fastställdes för varje parkvarnstenar 200 mk. Även denna skatt skall vara inbetald före d. 1 sept. Efter denna tid inkräves skatten till sitt dubbla belopp.

Till lokal för Hullo 5—6 kl. beslöts upplåta för nästa läsår kommunalhusets samlingssal, varvid ny ingång till det nya kansliet inrättas.

Att åt fattighjonet Gertrud Akerman från Borrbby anslå ett understöd på 150 Emk. pr månad jämte förmåner in natura.

På förslag av läraren Joel Nyman, som handhaver kommunens jordbruksbibliotek, fastställdes följande avgifter för böckernas utlåning:

Böcker på	1—100 sidor	3 mk.
„	„ 100—300	„ 5
„	„ 300—500	„ 10
„	„ 500—	„ 15

Utlåningstiden av böcker på 1—100 sidor fastställdes till 1 månad. För övertid erlägges dubbla beloppet av månadsavgiften. Utlåningstiden för böcker på över 300 sidor blir 2 månader. För övertid ärlägges 50°/_o av grundavgiften.

Budgeten för 1924 uppställdes på 350.000 Emk. Skolarnas utgiftspost går till 132.500 Emk., däri inberäknat 10°/_o löenbidraget till lärarne.

Joel N—n.

Meddelande.

Birkasvännernas s. k. vårting kommer att avhållas på Birkas den 1 maj, och det blir på samma gång en avskedsfest för våra lärare, som stå i begrepp att lämna oss. Birkasvännernas förbund kan nu räkna på ungefär 100 medlemmar. Om alla kunde infinna sig, behövde vi inte som förra gången få höra ett melankoliskt „det är så män-

ga som saknas.“ Ruska på er därför, birkasvänner, och visa att ni varken glömt edra lärare eller Birkas genom att infinna er mangrannt på vårfesten!

Programmet blir intressant och omväxlande.

Förbundsmärket — frågan om det är ännu inte diskuterad till slut, men troligtvis kommer det att finnas några stycken på Birkas den 1 maj.

Ändrandet av den paragraf i stadgarna, som berör lärarnas medlemskap i förbundet, antogs på sista mötet och därmed ha vi vunnit Birkas' nuvarande lärorepersonal, fröken Axéll, fru Gottkampf, och kyrkoherde Klasson som medlemmar i birkasvännernas förbund.

Medlem.

Brev från Rikull.

Den stränga vintern med sina kalla nordanvindar tycks nu äntligen börja ge vika för ljumma västanvindar och vårsolsens livgivande strålar, som ha lockat fram de första sommargästerna, staren och lärkan.

En liten händelse inträffade under dagarna här som var nära att sluta illa. Trenne ynglingar från en by begåvo sig ut på drivis på säljakt, varvid en av sällskapet kom ut på dålig is och hamnade i det våta. Men till all lycka hunno kamraterna fram i tid och lyckades hjälpa upp den nödställda på isen. Kölden var rätt bitande och vår simmare fick ta sig hem så fort som hans styva byxor tilläto. Några menliga följder torde kallbadet dock icke ha haft.

Ett ögonvittne.

Från läsekreten.

Med anledning av notisen i Kustbon Nr. 8 om eget gymnasium för Svensk-Estland har undertecknad av en förhoppningsfull yngling härifrån och bosatt i Sverige i privat brev fått mottaga

följande inlägg i berörda fråga: „Från min sida vill jag helt och hållet avböja detta förslag till vidare. Man skall väl först tänka på det grundläggande till kunskapens värld och ordna de lägre skolorna. Nu finns det ju knappast någon, som kunde vinna inträde i högre skola. När folkhögskolan står kanske på en avgrund nu och knappast vet, huru den skall kunna stanna kvar utan att ramla, tycker jag, det är förständigare att hjälpa den upp på säker grund och sedan börja tänka på någon fortsättning. Visserligen är förslaget och planen utmärkt, men man kan väl inte flyga högre än vingarna bära en. Det saknas ju både lärare och pengar att betala lärarelöner. Nej först måste folkskolorna och fortsättningsskolorna stå på säker mark och måste folk göras veterligt, att dessa förutan ingen större framgång är tänkbar. När dessa äro ordnade, kan man taga ett nytt steg. Men så länge den grundläggande stenen saknas, kan man inte göra någonting utan måste se med avund på de andras utveckling och sin egen tillbakagång.“

Ja, så skriver den unga mannen och att undertecknad fått sig denna skopa kallvatten får väl tillskrivas misstanken, att undertecknad stått fadder till notisen i fråga. Dessa här i privatum framförda tankar äro dock värda ett betänkande och försvara platsen som ett inlägg i denna, enligt undertecknads förmenande, framtidfråga.

Joel Nyman.

Politiskt.

Under den gångna veckan, nämligen den 1 april, föredrog den nuvarande riksäldsten dr. Fr. Akel den nya ministärens deklaration, d. v. s. det arbets-program, enligt vilket den nya regeringen tänker styra landet. Deklarationen innehåller många vackra punkter med dito löften. Man lovar

förbättra den ekonomiska ställningen, höja bildningen. Vidare utlovas förbättringar på det militära området, bl. a. förkortning av tjänstetiden för soldater m. m. — utrymmet tillåter oss icke uppräknat allt. Den 3 och 4 dennes tog riksdagen ställning till det nya programmet. Under dessa två dagar höll man på både från höger och vänster att kritisera det. Socialdemokraterna tyckte, att löftena icke voro nog tydligt avfattade och att man kunde uppfatta deklarationen si och så. De önskade gärna se, vad den nya regeringen ämnade göra för förbättrandet av arbetarnas ställning. Deklarationen tillfredställde icke socialdemokraterna. Jordbrukarnas kritik var synnerligen skarp

“Fem minuter“.

På fem minuter kan visserligen ej sägas mycket, men mycket kan bli gjort under samma tid. På fem minuter kan en hel stad antändas. Under fem minuter kan mycken skada ske men också mycket till gagn; en själ kan därunder vinnas men också gå förlorad. Ett enda ögonblick är tillräckligt för att begå en ohederlig handling, att uttala ett skändligt ord, som befläcker själen, så att en hel ocean ej kan rentvå den. Inom fem minuter kan du förlora ditt goda namn och prisgiva din själ åt oro och samvetsqual för hela livet. Du kan också under fem minuter fatta ett för dig själv och andra välsignelsebringande beslut. Fem minuter på morgonen och fem minuter på aftonen ägnade åt innerlig, allvarlig bön till Gud kunna leda strömmar av kraft och frid in i ditt liv. Ja, av minuter är ditt liv sammansatt. Väl den människa, som förstår att nyttja tiden rätt! Tid är evighet. Kan du med tröst och tillförsikt gå de sista fem minuterna till mötes?

Översättning av A. St—f.

De visade, att programmet icke innehöll några nya punkter, det följde i allt förra regeringens program. Men då nu den förra regeringens politik icke godkännts, borde den nuvarande visa den nya väg den tänker slå in på, då den går att styra landet, och icke följa den av riksdagen förkastade. Riksäldsten försvarade deklARATIONEN. Han förklarade, att deklARATIONENS betydelse i allmänhet icke var så stor: den var egentligen bara en överenskommelse i korta punkter, enligt vilken de olika partien vore villiga att samarbeta i regeringen. Då ungefär samma parti som förr bildade den nuvarande regeringen har en viss likhet i programmet uppstått, och det var icke den nya regeringens sak, att den förra avgick: den avgick frivilligt. Ehuru diskussionen var ganska het röstade dock ingen emot regeringen, och så antogs bara en enkel övergångsformel, och den nya regeringen var erkänd.

Talmannen J. Tönnisson får stanna på sin plats, då inga andra än jordbrukarna och det kristliga folkpartiet begärde hans avgång. — Bland andra händelser kan nämnas, att ransakningen av de 182 kommunisters riksstörtningens arbete, som började den 23 januari, nu föreligger färdig. 176 personer komma under domen, bland dem 20 kvinnor, resten har

frikännts. En av de frikända kommunisterna har genast han kom hem offrat 2000 mk. till kyrkan. Härav ser man, att många av okunnighet dragits med.

Utlandet.

Finland.

Den 1 och 2 april ägde riksdagsvalen rum i Finland. Resultaten äro ännu icke kända.

De sakkunnigas utlåtande i skadestandsfrågan har enligt ett icke officiellt meddelande från Berlin nu givits och är följande:

1) Tysklands suveränitet i de ockuperade landsdelarna kommer i ekonomiska frågor att återupprättas; d. v. s. Tyskland får där självt bestämma i ekonomiska frågor;

2) Tyskland erhåller 4 års anståndstid, under vilken tid det dock måste fortsätta med att leverera kol och täcka ockupationskostnader;

3) först efter 4 års moratorium (anståndstid) börjar Tyskland årligen betala 2¹/₂ miljard guldmark.

Ett tyskt kompani har utgrävt vid Verdun.

Kropparna hade icke övergått i förruttnelse.

Flensburger Nachrichten meddelar att man vid utgrävningar

vid Verdun funnit en skyttegrav som var tilltäppt med väldiga jordmassor, och i densamma liken av ett helt kompani tyska soldater i full utrustning. Liken hade ännu icke övergått till förruttnelse. Man förmodar att kompaniet överraskats av ett gasangrepp och därefter vid en våldsam sprängning begravts i den instörtande skyttegravens jordmassorna. De giftiga gaserna tillsammans med den hermetiska tillslutningen ha gjort att liken av de förolyckade bibehållit sig fullständigt. Man kommer nu att göra en undersökning för att konstatera huruvida bland de omkomna finnas sönderjydska soldater.

Brevlåda.

Ortsbo. „Ljusbilder“ är icke illa skrivit, men i brist på utrymme kunna vi icke införa artikeln i Kustbon, och överhuvudtaget vilja vi icke gärna införa i tidningen tvistefrågor av sådant slag.

Redaktionen.

Penningkurser.

Revals börs.
7 april 1924.

	köpare	säljare
1 dollar . . .	379 ¹ / ₂	379 ¹ / ₂
1 pund . . .	1.647	1.641
1 bilj. Rmk. . .	—	88
100 Fmk. . .	—	938 ¹ / ₂
100 sv. kr. . .	—	9.975
1 guldrubel . . .	—	188

Svenska St. Mikael församlingens i Reval medlemmar uppmanas att inbetala

kyrkoskatten för 1924

å kyrkokansliet (Sjömanshemmet), öppet alla dagar 5—6 e. m., eller till kyrkokassören H. Blees, Datschegatan 1.

Prenumerera på

KUSTBON!

Ännu kunna alla nummer från årets början erhållas.

Vormsö Koop. Handelsföreningen uthyrer för sommaren

i byn Hullo, Vormsö, den 23 april kl. 3 e. m. en fruktträdgård med ett rätt stort potatisland samt två böningsrum och kök. —

Trevlig plats för sommargäster . .

Villiga borde infinna sig till Hullo.

Styrelsen